

2015-10-23

Avdelningen för vård och omsorg
Sofia Tullberg

Motion 66 - Öppna jämförelser av patienträttigheter

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 66 Öppna jämförelser av patienträttigheter.

Motion

Magnus Leivik (M), Södermanlands län, Patrik Stenvard (M), Gävleborgs län, Christer Jonsson (C), Kalmar län, Helene Odenjung (FP), Västra Götalands län och Monica Selin (KD), Västra Götalands län har i motion 66 föreslagit **att** Sveriges Kommuner och Landsting ska genomföra öppna jämförelser av patienträttigheter i svensk hälso- och sjukvård.

Styrelsen

Patientlagen trädde i kraft den 1 januari 2015 med syfte att stärka och tydliggöra patientens ställning samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. En viktig beståndsdel i lagen är patientens möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppenvård, dvs. primärvård och öppen specialistvård i hela landet. Vidare har informationsplikten gentemot patienten utvidgats och förtydligats.

För att patienter ska kunna ta tillvara på sina valmöjligheter krävs att de har enkel tillgång till kvalitetssäkrad information om den hälso- och sjukvård som står till buds och vilka regler som i övrigt gäller i olika situationer, så som remissregler och patientavgifter. Landsting och regioner ansvarar för att tillhandahålla korrekt och aktuell information till invånare och patienter, och behöver samverka för att kunna tillhandahålla informationen samlat.

För att möta patienternas behov och förväntningar samt lagstiftningens krav har landstingen alltsedan 1999 samarbetat om att informera invånare om hälso- och sjukvårdsrelaterade frågor via 1177 Vårdguiden. Webbplatsen 1177.se ägs gemensamt av samtliga landsting och är den gemensamma kanalen för att tillgodose invånarnas behov av hälso- och sjukvårdsrelaterad information. Stockholms läns landsting är förvaltningsorganisation för 1177 Vårdguiden på uppdrag av övriga landsting.

Inför och i samband med införandet av patientlagen hade 1177 Vårdguiden uppdraget att ta fram informationsmaterial för att sprida till invånare och patienter, nationellt och lokalt. Uppdraget genomfördes med finansiering från staten, som stöd till landstingen för implementering av lagen. Detta har nu integrerats i ordinarie informationsutbud på

1177.se. De har nu också fått i uppdrag att vidareutveckla och förbättra utbuds- och valfrihetsinformationen på 1177.se.

Redan idag finns ett avsnitt på 1177.se gällande *Regler och rättigheter*. Målgruppen är invånare och patienter. Det finns en nationell del och även landstingsspecifika anpassningar. SKL tillhandahåller uppdaterad information på skl.se om bland annat remissregler och patientavgifter, men i första hand som stöd till våra medlemmar och inte till invånare och patienter.

Styrelsen anser att den samlade och jämförande informationen riktad till patienter och invånare bör gå via landstingens och regionernas gemensamma kanal 1177 Vårdguiden, och 1177.se. Ett digitalt forum ger möjlighet till enklare hantering av insamling av information och löpande uppdateringar. Önskan om eventuell utveckling av innehåll och presentation bör hanteras via Ineras beredningsprocess, för vidare uppdrag till 1177 Vårdguiden. Mot bakgrund av detta resonemang ser styrelsen inget behov av ytterligare åtgärder.

Öppna jämförelser av patienträttigheter

Sammanfattning

Motionen föreslår att Sveriges Kommuner och Landsting genomför öppna jämförelser av patienträttigheter inom svensk hälso- och sjukvård. Syftet är att skapa drivkrafter för att stärka patientens ställning i vården.

Bakgrund

Den lokala självstyrelsen är en viktig utgångspunkt vid utformningen av den svenska hälso- och sjukvården för att säkerställa att vården är bäst anpassad till de lokala förutsättningarna. Det medför samtidigt en mångfald bland tillvägagångssätt som kan användas för att driva utvecklingen framåt.

Ur ett internationellt perspektiv upplever svenska patienter att de inte är delaktiga i vårdens utformning, och jämfört med många andra områden har patienter en svag rättslig ställning. Andra grupper, som till exempel arbetstagare, konsumenter och hyresgäster, har tydligare och i många avseenden starkare rättigheter än patienter. Den nya patientlagen har inneburit en klar förbättring, samtidigt som stora delar av det regelverk som rör patientens ställning i vården måste konkretiseras på lokal nivå för att lagens intentioner ska bli verklighet.

Många medborgare upplever dessutom att det är svårt att tillvarata redan existerande rättigheter eftersom reglerna inte är tillgängliga, och kanske även svåra att tolka. Resultatet blir att patienter har en svag ställning i sjukvården.

Bedömning

Villkoren för patienter att söka vård ser olika ut i Sveriges landsting, och det är en konsekvens av den lokala självstyrelsen. Invånarna i varje landsting måste själva i allmänna val besluta om förutsättningarna att söka vård. Av den anledningen följer en naturlig uppgift för Sveriges Kommuner och Landsting att tillgängliggöra och jämföra patienträttigheterna. Det kan handla om regler för att söka vård inom och utom det egna landstinget, patientavgifter, tillgång till olika behandlingar, villkor för remiss, rätt till service i olika sammanhang m.m.

Syftet med öppna jämförelser är på kort sikt att öka kunskapen om befintliga rättigheter, och på lång sikt att öka drivkrafterna för att stärka patientens ställning i vården.

I enlighet med styrelsens förslag till inriktningsmål 22, 23, 28 och 64 föreslås att Sveriges Kommuner och Landsting genomför öppna jämförelser av patienträttigheter.

Yrkande

Jag föreslår att kongressen beslutar som nytt inriktningsmål
att Sveriges Kommuner och Landsting ska genomföra öppna jämförelser av
patienträttigheter i svensk hälso- och sjukvård

Magnus Leivik (M), ombud för Södermanlands län

Patrik Stenvard (M), ombud Gävleborgs län

Christer Jonsson (C), ombud Kalmar län

Helene Odenjung (FP), ombud Västra Götalands län

Monica Selin (KD), ombud Västra Götalands län